

Lublin, 13 czerwca 2023 r.

RIO.II.600.8.2023

Pan Jan Sikora
Wójt Gminy Zalesie
ul. Warszawska 34
21-512 Zalesie

Szanowny Panie Wójcie

W dniach od 21 lutego do 6 kwietnia 2023 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Zalesie. Protokół kontroli podpisano 21 kwietnia 2023 r.

W zakresie nieprawidłowości o incydentalnym charakterze oraz co do których udzielono stosownego instruktażu – nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668 z późn. zm.).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie ustaleń ogólnooorganizacyjnych:

1.1. Nieprzeprowadzenie audytu wewnętrznego w 2022 roku – str. 3 protokołu kontroli.

Prowadzić audyt wewnętrzny, jeżeli ujęta w uchwale budżetowej gminy kwota dochodów i przychodów lub kwota wydatków i rozchodów przekroczyła wysokość 40.000 tys. zł, stosownie do przepisów art. 274 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

2. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości:

2.1. Nieprowadzenie ewidencji szczegółowej do konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”, w sposób umożliwiający ustalenie wartości przekazanych dotacji według jednostek – str. 11-12 protokołu.

Ewidencję szczegółową do konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” prowadzić w sposób umożliwiający ustalenie wartości przekazanych dotacji oraz zaliczek z tytułu płatności z budżetu środków europejskich według jednostek, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta, określonymi w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342).

- 2.2. *Przyjęcie sprawozdania finansowego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zalesiu za 2021 rok - niepodpisanego przez główną księgową – str. 17 protokołu.*

Sprawdzać formalną poprawność sprawozdań finansowych podległych jednostek, w związku z przepisami § 33 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. oraz przepisami art. 68 ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy o finansach publicznych.

- 2.3. *Wykazanie w jednostkowym sprawozdaniu Rb-N za 2022r. zawyżonej kwoty depozytów – str. 18-19 protokołu.*

Jednostkowe sprawozdanie Rb-N „Kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych” sporządzać na podstawie ksiąg rachunkowych oraz innych dokumentów dotyczących jednostki, zgodnie z przepisami § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 652), mając na uwadze przepisy § 13 ust. 1 pkt 4 i § 14 pkt 9 i 10 „Instrukcji sporządzania sprawozdań”, stanowiącej załącznik Nr 8 do tego rozporządzenia.

- 2.4. *Wykazanie – w sprawozdaniu Rb-PDP za 2022 r. – zaniżonych skutków obniżenia górnych stawek w podatku od środków transportowych (o kwotę 495,21 zł), w wyniku ich wyliczenia z zastosowaniem nieprawidłowej górnej stawki podatku oraz wykazanie danych w zaokrągleniu do pełnych złotych – str. 21, 22 protokołu.*

W sprawozdaniu Rb-PDP „Sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy” wykazywać kwoty stanowiące rzeczywiste skutki obniżenia górnych stawek podatków, zgodnie z przepisami § 3 ust. 1 pkt 8 w związku z § 7 ust. 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej Załącznik Nr 37 do rozporządzenia z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r., poz. 144 z późn. zm.), przy czym przy obliczaniu skutków obniżenia górnych stawek podatków przyjmować prawidłowe wysokości górnych granic stawek kwotowych, ogłaszanych – w drodze obwieszczenia na każdy rok podatkowy przez Ministra Finansów, mając na uwadze przepisy art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70).

Dane w sprawozdaniu wyrażać w złotych i groszach, zgodnie z przepisami § 8 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Sporządzić skorygowane sprawozdania Rb-PDP i Rb-27 S – w zakresie danych objętych sprawozdaniem Rb-PDP – za 2021 r. oraz przekazać je do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie Zespół Zamiejscowy w Białej Podlaskiej w terminie 5 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, w związku z przepisami § 22 ust. 6 i 9 cytowanej „Instrukcji...”; załączyć szczegółową informację o wielkościach dokonanych korekt ze wskazaniem, że zostały one dokonane w wyniku kontroli przeprowadzonej przez RIO.

3. W zakresie budżetu gminy:

3.1. W zakresie dochodów budżetowych:

3.1.1. Nieopodatkowanie podatkiem od nieruchomości użytków rolnych zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, a w konsekwencji dopuszczenie do przedawnienia prawa do wymiaru podatku za lata 2015-2017 – str. 27, 28 protokołu.

Użytki rolne zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, opodatkowywać podatkiem od nieruchomości, stawką dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333), w związku z art. 2 ust. 2 i art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Wyjaśniać – w ramach czynności sprawdzających informacje podatkowe – na podstawie przepisów art. 274a § 2 w związku z art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651 z późn. zm.) – faktyczny sposób wykorzystywania gruntów, celem ich prawidłowego opodatkowania.

Rozważyć możliwość dokonywania kontroli podatkowych, celem ustalenia prawidłowej podstawy opodatkowania, stosownie do przepisów art. 281 Ordynacji podatkowej.

3.1.2. Opodatkowanie podatkiem od nieruchomości innej powierzchni gruntów niż wynikająca z ewidencji gruntów i budynków – str. 31, 32 protokołu.

Przy opodatkowywaniu gruntów uwzględniać przepisy art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U z 2021 r. poz. 1990 z późn. zm.), zgodnie z którymi podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków, przy czym grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej opodatkowywać podatkiem od nieruchomości, stawką dla tych gruntów przewidzianą, zgodnie z przepisami art. 2 ust. 1 pkt 1 i art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Sprawdzać przedkładane deklaracje podatkowe, w celu stwierdzenia ich formalnej poprawności oraz ustalenia stanu faktycznego, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 3 Ordynacji podatkowej.

W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji wzywać podatników do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub do uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny, ze względu na które dane zawarte w deklaracji podaje się wątpliwości, zgodnie z przepisami art. 274a § 2 powołanej ustawy.

3.1.3. Niedokonanie/dokonanie (w 2022 r.) odpisu podatku od środków transportowych w kwotach innych niż wynikające ze złożonych deklaracji – str. 35, 36 protokołu.

Odpisów podatków na szczegółowych kontach podatników dokonywać na podstawie złożonych deklaracji, stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375).

3.1.4. Przypadki niewystawiania tytułów wykonawczych podatnikom posiadającym zaległości podatkowe – str. 37, 38 protokołu.

Podejmować konsekwentne czynności zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do osób posiadających zaległości podatkowe, w związku z przepisami art. 6 § 1 z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479 z późn. zm.).

Po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminu płatności, wystawiać tytuły wykonawcze, mając na uwadze przepisy art. 6 § 1 w związku z art. 26 § 1 i § 1e tej ustawy.

3.1.5. Wskazywanie w fakturach wystawianych najemcom/dzierżawcom innego terminu płatności czynszu niż wynikający z zawartych umów – str. 38, 39 protokołu.

W wystawianych najemcom/dzierżawcom fakturach wskazywać termin płatności czynszu zgodnie z postanowieniami zawartych umów, w związku z przepisami art. 669 § 1 i art. 694 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.).

3.2. W zakresie wydatków budżetowych:

3.2.1. Niezamieszczenie lub nieterminowe zamieszczenie – na stronie internetowej zamawiającego i w Biuletynie Zamówień Publicznych – planów postępowań o udzielenie zamówień publicznych, jakie zamawiający zamierzał przeprowadzić w latach 2020-2022 oraz ich aktualizacji – str. 55 protokołu.

Sporządzać, nie później niż w terminie 30 dni od dnia przyjęcia budżetu lub planu finansowego, plan postępowań o udzielenie zamówień przewidzianych do przeprowadzenia w danym roku finansowym oraz zamieszczać go w Biuletynie Zamówień Publicznych i na stronie internetowej zamawiającego, zapewniając jego aktualność przez zamieszczanie tam również jego aktualizacji, stosownie do przepisów art. 23 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 z późn. zm.).

3.2.2. Niewskazanie – w dokumentach zamówienia na odbieranie, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych – powodów niedokonania podziału zamówienia na części – str. 56 protokołu.

W dokumentach zamówienia wskazywać powody niedokonania podziału zamówienia na części, stosownie do przepisów art. 91 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.3. Niezawarcie – w protokole postępowania na odbieranie, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych – równowartości zamówienia w euro oraz daty zatwierdzenia protokołu – str. 58-59 protokołu.

W protokole postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zawierać wszystkie informacje wymagane przepisami art. 72 ust. 1 i art. 73 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych oraz § 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie protokołów postępowania oraz dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 2434) i opisem rubryk wzoru protokołu postępowania, odpowiedniego dla przyjętego trybu postępowania, stanowiącego jeden z załączników do tego rozporządzenia.

3.2.4. Nieprzekazanie Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych informacji o ofertach złożonych w postępowaniach na budowę i przebudowę dróg – str. 61, 65 protokołu.

Informację o złożonych ofertach przekazywać Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otwarcia ofert, stosownie do przepisów art. 81 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.5. Zawarcie 9 września 2021 r. umowy na budowę drogi wewnętrznej Dobryń Kolonia-Małowa Góra, w terminie krótszym, niż 5 dni od dnia przesłania przy użyciu środków komunikacji elektronicznej zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty – str. 61-62 protokołu.

Umowę w sprawie zamówienia publicznego o wartości mniejszej niż progi unijne, zawierać w terminie nie krótszym niż 5 dni od dnia przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, albo 10 dni, jeżeli

zostało przesłane w inny sposób, stosownie do przepisów art. 308 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.6. Brak kontrasygnaty skarbnika gminy umowy na budowę drogi wewnętrznej Dobryń Kolonia-Malowa Góra – str: 62 protokołu.

Umowy i inne dokumenty, potwierdzające czynności prawne mogące spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, przedkładać skarbnikowi gminy lub osobie przez niego upoważnionej, celem ich kontrasygnaty, stosownie do przepisów art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.).

3.2.7. Niezamieszczenie – w Biuletynie Zamówień Publicznych – ogłoszenia o wykonaniu umowy na budowę drogi wewnętrznej Dobryń Kolonia-Malowa Góra – str: 63 protokołu.

Ogłoszenie o wykonaniu umowy o zamówienie publiczne, zamieszczać w Biuletynie Zamówień Publicznych nie później niż w terminie 30 dni od wykonania umowy, stosownie do przepisów art. 448 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.8. Nieprawidłowe opisanie – w ogłoszeniu o zamówieniu pn. „Rozwój infrastruktury drogowej kluczem do poprawy aktywności gospodarczej w strefie nadgranicznej” – zakresu II części zamówienia – str: 64 protokołu.

W ogłoszeniu o zamówieniu klasycznym o wartości mniejszej niż progi unijne, udzielanym w trybie podstawowym, o którym mowa w przepisach art. 275 pkt 1 i 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, zawierać opis przedmiotu zamówienia zgodny z opisem zawartym w specyfikacji warunków zamówienia na podstawie art. 281 ust. 1 pkt 5 tej ustawy, w szczególności – w przypadku dopuszczenia możliwości składania ofert częściowych – jednoznacznie określając zakres i przedmiot tych części, stosownie do postanowień pkt I.5.8 załącznika Nr 1 do rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2439) w związku z przepisami art. 91 ust. 1 i art. 99 ust. 1 oraz art. 272 ust. 1 powołanej ustawy.

3.2.9. Nieterminowe zamieszczenie – w Biuletynie Zamówień Publicznych – ogłoszenia o wyniku postępowania pn. "Rozwój infrastruktury drogowej kluczem do poprawy aktywności gospodarczej w strefie nadgranicznej" wraz z nieprawidłową informacją o państwie - siedzibie wykonawców oraz niezamieszczenie tam ogłoszeń o wynikach postępowań unieważnionych – str: 66, 67, 68-69, 70 protokołu.

Ogłoszenie o wyniku postępowania o udzielenie zamówienia klasycznego o wartości mniejszej niż progi unijne, zawierające informację o udzieleniu zamówienia lub unieważnieniu

postępowania, zamieszczać w Biuletynie Zamówień Publicznych nie później niż w terminie 30 dni od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, zgodnie z przepisami art. 309 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zawierając w nim prawidłowe informacje w zakresie określonym w załączniku Nr 3 do rozporządzenia w sprawie ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych.

3.3. W zakresie rozchodów budżetu:

3.3.1. Przekroczenie w 2022 r. łącznego planu rozchodów budżetu gminy (o 1.078.675 zł) – str. 79-80 protokołu.

Łącznych rozchodów budżetu dokonywać do wysokości limitu określonego uchwałą budżetową, stosownie do przepisów art. 52 ust. 1 pkt 2 i art. 212 ust. 1 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.

3.3.2. Udzielenie w 2019 r. pożyczki osobie prawnej (w kwocie 57.396 zł) bez upoważnienia Rady Gminy – str. 81 i 82 protokołu.

Pożyczek udzielać zgodnie z upoważnieniem określonym przez Radę Gminy w danym roku budżetowym, stosownie do przepisów art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. i ustawy o samorządzie gminnym.

4. W zakresie gospodarki mieniem:

4.1. Niezawiadamianie – na piśmie – osób ustalonych jako nabywców nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży – str. 83-87 protokołu.

Osobę ustaloną jako nabywca nieruchomości zawiadamiać na piśmie o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży, najpóźniej w ciągu 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargu, mając na uwadze prawo do odstąpienia od zawarcia umowy i zatrzymania wadium, w sytuacji gdy osoba ta nie przystąpi bez usprawiedliwienia do zawarcia umowy w miejscu i w terminie podanych w zawiadomieniu, przy czym w zawiadomieniu zamieszczać informację o tym uprawnieniu, zgodnie z przepisami art. 41 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344).

4.2. Niezamieszczanie w Biuletynie Informacji Publicznej informacji o wynikach przetargów na sprzedaż nieruchomości - str. 86 protokołu.

Sporządzać i zamieszczać w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Urzędu informację o wyniku przetargu, wskazując w niej zgodną ze stanem faktycznym datę, miejsce i rodzaj przeprowadzonego przetargu, oznaczenie nieruchomości będącej przedmiotem przetargu według katastru nieruchomości i księgi wieczystej, liczbę osób dopuszczonych oraz niedopuszczonych do uczestnictwa

w przetargu, cenę wywoławczą nieruchomości oraz najwyższą cenę osiągniętą w przetargu albo informację o złożonych ofertach lub o niewybraniu żadnej z ofert oraz imię, nazwisko albo nazwę lub firmę osoby ustalonej jako nabywca nieruchomości, zgodnie z przepisami § 12 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 2213).

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl), w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Rada Gminy Zalesie